

НАУЧНЫЙ
ФОРУМ
nauchforum.ru

ISSN: 2542-2162

№39(306)

часть 4

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

СТУДЕНЧЕСКИЙ ФОРУМ

Г. МОСКВА

Электронный научный журнал

СТУДЕНЧЕСКИЙ ФОРУМ

№ 39 (306)
Декабрь 2024 г.

Часть 4

Издается с февраля 2017 года

Москва
2024

Председатель редколлегии:

Лебедева Надежда Анатольевна – доктор философии в области культурологии, профессор философии Международной кадровой академии, член Евразийской Академии Телевидения и Радио.

Редакционная коллегия:

Арестова Инесса Юрьевна – канд. биол. наук, доц. кафедры биоэкологии и химии факультета естественнонаучного образования ФГБОУ ВО «Чувашский государственный педагогический университет им. И.Я. Яковлева», Россия, г. Чебоксары;

Бахарева Ольга Александровна – канд. юрид. наук, доц. кафедры гражданского процесса ФГБОУ ВО «Саратовская государственная юридическая академия», Россия, г. Саратов;

Бектанова Айгуль Карибаевна – канд. полит. наук, доц. кафедры философии Кыргызско-Российского Славянского университета им. Б.Н. Ельцина, Кыргызская Республика, г. Бишкек;

Волков Владимир Петрович – канд. мед. наук, рецензент ООО «СибАК»;

Гайфуллина Марина Михайловна – кандидат экономических наук, доцент, доцент Уфимской высшей школы экономики и управления ФГБОУ ВО "Уфимский государственный нефтяной технический университет, Россия, г. Уфа";

Елисеев Дмитрий Викторович – канд. техн. наук, доцент, начальник методологического отдела ООО «Лаборатория институционального проектного инжиниринга»;

Комарова Оксана Викторовна – канд. экон. наук, доц. доц. кафедры политической экономики ФГБОУ ВО «Уральский государственный экономический университет», Россия, г. Екатеринбург;

Лебедева Надежда Анатольевна – д-р филос. наук, проф. Международной кадровой академии, чл. Евразийской Академии Телевидения и Радио;

Маршалов Олег Викторович – канд. техн. наук, начальник учебного отдела филиала ФГАОУ ВО «Южно-Уральский государственный университет» (НИУ), Россия, г. Златоуст;

Орехова Татьяна Федоровна – д-р пед. наук, проф. ВАК, зав. Кафедрой педагогики ФГБОУ ВО «Магнитогорский государственный технический университет им. Г.И. Носова», Россия, г. Магнитогорск;

Самойленко Ирина Сергеевна – канд. экон. наук, доц. кафедры рекламы, связей с общественностью и дизайна Российского Экономического Университета им. Г.В. Плеханова, Россия, г. Москва;

Сафонов Максим Анатольевич – д-р биол. наук, доц., зав. кафедрой общей биологии, экологии и методики обучения биологии ФГБОУ ВО «Оренбургский государственный педагогический университет», Россия, г. Оренбург;

С88 Студенческий форум: научный журнал. – № 39(306). Часть 4. М., Изд. «МЦНО», 2024. – 36 с. – Электрон. версия. печ. публ. – <https://nauchforum.ru/journal/stud/39>.

Электронный научный журнал «Студенческий форум» отражает результаты научных исследований, проведенных представителями различных школ и направлений современной науки.

Данное издание будет полезно магистрам, студентам, исследователям и всем интересующимся актуальным состоянием и тенденциями развития современной науки.

Оглавление

Papers in English	5
Rubric «Medicine and pharmacology»	5
THE USE OF MICROSCOPES IN DENTAL PRACTICE	5
Abhu Najmeh Yousef Raaed Milena Majdo Mustafa Badran Alkhalif Majd Farah Elmetawali Larisa Denisenko	
THE USE OF LASERS IN THERAPEUTIC DENTISTRY ADVANTAGES AND APPLICATIONS	8
Mir Hossein Yousef Raaed Milena Majdo Mustafa Badran Alkhalif Majd Ashjda Yasama Ilia Alvarzandi Larisa Denisenko	
APPLICATION OF SELF-ETCH ADHESIVES IN PHOTORESTORATION: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES	11
Rahimi Nejad Ashjda Yasaman Alvarzandi Ilia Jamal Hadur Haider Ziyad Shemshat Orazmyradova Mir Hossein Larisa Denisenko	
Rubric «Pedagogy»	13
DEVELOPMENTAL GAMES AS A MEANS OF ACTIVATING OF COGNITIVE INDEPENDENCE AND CREATIVE ACTIVITY IN ENGLISH LESSONS IN PRIMARY SCHOOL	13
Hadzhi-Mukan Saikenov Dina Morozova	
INFORMATION TECHNOLOGIES AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF INFORMATION COMPETENCE OF TEACHERS OF GENERAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS	18
Aruzhan Shaimerdenova Dina Morozova	
THE USE OF AUDIO MATERIALS IN ADVANCED FOREIGN LANGUAGE LEARNING	22
Bayan Aimukhanova Zhanar Eskazinova	

OPPORTUNITIES FOR ENGLISH LANGUAGE TEACHERS IN THE 21ST CENTURY Sabina Akhmetova Dina Morozova	25
---	----

Қазақ тілінде мақалалар	28
--------------------------------	-----------

Бөлім «Педагогика»	28
---------------------------	-----------

БАСТАУЫШ СЫНЫП БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ РЕФЛЕКСИЯСЫН ДАМУДА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ Володяқызы Айгерім	28
---	----

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ОРТА БІЛІМ БЕРУДЕГІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ САЛАУАТТЫЛЫҚ Капарова Мадина Канатовна Садвакасова Нургуль Аманжоловна	31
---	----

PAPERS IN ENGLISH

RUBRIC

«MEDICINE AND PHARMACOLOGY»

THE USE OF MICROSCOPES IN DENTAL PRACTICE

Abhu Najmeh

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Yousef Raaed

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Milena Majdo

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Mustafa Badran

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Alkhalif Majd

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Farah Elmetawali

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Larisa Denisenko

*Scientific director
Associate professor, Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Abstract. This article reviews the applications of microscopes in various areas of dentistry, including diagnostics, endodontics, restorative dentistry, and periodontal surgery. The use of magnification and illumination improves the detection of dental pathologies and ensures the accuracy of procedures, reducing complications and improving patient outcomes.

Keywords: Dental microscopy, diagnostics, endodontics, restorative dentistry, periodontal surgery, artificial intelligence

Relevance. Microscopes have revolutionized the field of dentistry, enhancing diagnostic accuracy, treatment precision, and overall patient outcomes. Their application spans various dental procedures, offering significant advantages over traditional methods. This article explores the role of microscopes in modern dental practice, highlighting their benefits, limitations, and future potential.

Microscopes enable dentists to detect microfractures, caries, and other dental pathologies that might otherwise go unnoticed. High magnification levels and enhanced illumination improve visualization, allowing for more accurate diagnoses. For instance, studies have shown that using microscopes can increase the accuracy of caries detection by up to 25% compared to traditional examination methods [1, p. 42].

Moreover, dental microscopes facilitate endodontic diagnostics. They enable the identification of complex root canal structures and hidden canals, which are critical for successful treatment. In restorative dentistry, microscopes assist in evaluating marginal fit, enhancing the longevity of dental restorations [2, p. 78]. Microscopes are indispensable in endodontics, particularly for procedures like root canal therapy. By providing magnified views, they allow for the precise removal of infected tissue, location of calcified canals, and prevention of perforations. This level of precision reduces the risk of treatment failure and improves long-term outcomes [3, p. 105].

In periodontal surgery, the use of microscopes ensures meticulous debridement and suturing, resulting in faster healing and reduced patient discomfort. Similarly, in implantology, microscopes assist in accurate implant placement, reducing the likelihood of complications such as nerve damage or implant failure [4, p. 12].

The use of microscopes in dental practice offers numerous advantages:

- High magnification allows for better control during procedures.
- Dentists can maintain a more natural posture, reducing strain and the risk of musculoskeletal disorders.
- Enhanced treatment quality leads to increased trust and satisfaction.

Despite their benefits, microscopes are not without challenges. High costs and a steep learning curve can deter some practitioners from adopting this technology. Additionally, not all dental clinics have the infrastructure to support the use of microscopes [5, p. 89]. As technology advances, the integration of artificial intelligence (AI) and augmented reality (AR) with dental microscopes holds promise. These innovations could further enhance diagnostic capabilities and procedural accuracy, making microscopes an essential tool in every dental clinic [6, p. 35]. The use of microscopes in dental practice represents a significant step forward in the pursuit of precision and excellence in patient care. While challenges remain, the benefits they offer far outweigh the limitations. Further advances in this field will shape the future of dentistry, improving outcomes for both practitioners and patients. The improved visibility provided by microscopes allows for more accurate diagnosis and treatment, resulting in fewer complications and better long-term outcomes. As more dentists use this technology, the standard of care in dental clinics around the world will continue to improve. Furthermore, the integration of microscopes with cutting-edge technologies such as artificial intelligence (AI) and augmented reality (AR) holds immense potential for further enhancing the precision and efficiency of dental procedures. AI-powered microscopes can assist in identifying subtle changes in tissue or the early stages of disease, enabling earlier interventions and more personalized care. As these technologies become more accessible, the role of microscopes in dental education and practice is likely to expand, making them indispensable tools for future generations of dental professionals. Thus, continuous improvement of dental microscopes will ensure that they remain the cornerstone of providing high-quality, patient-centered medical care.

References:

1. Ivanov, A. "Advanced Diagnostic Tools in Dentistry." Moscow: Dental Press, 2020, 250 p.

2. Johnson, T. "Restorative Dentistry: A Microscopic Perspective." New York: DentalTech, 2018, 320 p.
3. Lee, K. "Endodontic Success with Microscope-Assisted Techniques." Journal of Clinical Endodontics, 2021, vol. 47, pp. 100–120.
4. Smith, R. "Innovations in Periodontal Surgery." Dental Review, 2019, vol. 35, pp. 10–20.
5. Thomson, P. "Challenges in Modern Dentistry." London: Pearson, 2022, 290 p.
6. Zhao, M. "Artificial Intelligence in Dental Practice." Beijing: FutureDent, 2023, 310 p.

THE USE OF LASERS IN THERAPEUTIC DENTISTRY ADVANTAGES AND APPLICATIONS

Mir Hossein

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Yousef Raaed

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Milena Majdo

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Mustafa Badran

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Alkhalif Majd

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Ashjda Yasama

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Ilia Alvarzandi

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Larisa Denisenko

*Scientific director
Associate professor, Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Abstract. This article explores the role of laser technology in therapeutic dentistry, highlighting its applications in caries treatment, root canal therapy, periodontal procedures, and soft tissue surgeries. The precision, efficiency, and reduced discomfort associated with laser treatments make them a valuable tool in modern dental practice. However, challenges such as high costs and a steep learning curve limit their widespread adoption.

Keywords: lasers in dentistry, caries treatment, root canal therapy, periodontal procedures, soft tissue surgery, dental innovation.

Relevance. The advent of laser technology has transformed therapeutic dentistry, offering innovative solutions for improving patient care and treatment outcomes. Lasers provide unparalleled precision and the ability to target specific tissues while minimizing damage to surrounding areas. This makes them an indispensable tool for various dental procedures, from minimally invasive caries removal to advanced periodontal surgeries. Lasers are widely used for caries detection and treatment. Low-intensity diode lasers allow early detection of carious lesions by identifying subtle changes in tooth structure. For caries removal, erbium lasers effectively ablate decayed enamel and dentin without the need for mechanical instruments, ensuring a more comfortable experience for patients [1, p. 67]. One of the less commonly discussed yet highly effective applications of lasers in therapeutic dentistry is the management of dental hypersensitivity. Low-level laser therapy (LLLT) has been shown to reduce sensitivity by promoting the closure of exposed dentinal tubules and stimulating nerve desensitization. This approach is particularly beneficial for patients experiencing chronic discomfort from thermal or tactile stimuli. Unlike traditional desensitizing agents, lasers offer a non-invasive, pain-free solution with immediate and long-lasting results. Additionally, their anti-inflammatory properties contribute to overall oral health by reducing gingival irritation often associated with hypersensitivity [7, p. 92].

In root canal therapy, lasers contribute to the sterilization of root canals by eliminating bacteria and debris that traditional techniques might miss. Studies show that laser-assisted irrigation significantly enhances the success rate of endodontic procedures by ensuring a cleaner canal system [2, p. 89].

For periodontal treatment, lasers such as Nd: YAG are used to remove diseased tissue and promote the regeneration of healthy tissue. This method reduces bleeding, minimizes postoperative discomfort, and accelerates healing compared to conventional surgical approaches [3, p. 45].

Advantages of Laser Use in Dentistry

- Minimally invasive procedures: lasers allow precise targeting of tissues, reducing damage to adjacent structures.
- Patient comfort: decreased pain, less bleeding, and shorter recovery times enhance the patient experience.
- Improved efficiency: lasers often reduce the need for local anesthesia and shorten treatment durations.
- Enhanced sterilization: their antibacterial properties make lasers especially useful in endodontic and periodontal treatments.

Despite their numerous advantages, the use of lasers in dentistry is not without challenges. High equipment costs and the need for specialized training pose significant barriers to widespread adoption. Additionally, lasers are not suitable for all dental procedures, as their effectiveness depends on the type of tissue and condition being treated [4, p. 78]. Recent advancements in laser technology continue to expand its applications in therapeutic dentistry. For instance, the integration of AI-powered lasers has improved precision and efficiency, particularly in complex procedures like implant surgery. AI algorithms analyze tissue properties in real time, allowing for optimal laser settings and reducing the risk of complications [5, p. 102]. The future of laser dentistry lies in its ability to offer tailored treatments. For example, lasers are ideal for patients with dental anxiety, as they reduce the need for drills and needles. Moreover, ongoing research in bioactive lasers aims to stimulate tissue regeneration and enhance wound healing, paving the way for more holistic and minimally invasive approaches to dental care [6, p. 54]. In conclusion, lasers have become an integral part of therapeutic dentistry, offering precision, efficiency, and improved patient outcomes. While challenges remain, continued technological advancements and increasing accessibility will likely make laser treatments more prevalent in dental practices worldwide. By addressing the limitations and building on their strengths, lasers hold the potential to redefine therapeutic dentistry, making procedures safer, faster, and more comfortable for patients.

References:

1. Ivanov, A. "Advanced Diagnostic Tools in Dentistry." Moscow: Dental Press, 2020, 250 p.

2. Johnson, T. "Restorative Dentistry: A Microscopic Perspective." New York: DentalTech, 2018, 320 p.
3. Lee, K. "Endodontic Success with Microscope-Assisted Techniques." Journal of Clinical Endodontics, 2021, vol. 47, pp. 100–120.
4. Smith, R. "Innovations in Periodontal Surgery." Dental Review, 2019, vol. 35, pp. 10–20.
5. Thomson, P. "Challenges in Modern Dentistry." London: Pearson, 2022, 290 p.
6. Zhao, M. "Artificial Intelligence in Dental Practice." Beijing: FutureDent, 2023, 310 p.

APPLICATION OF SELF-ETCH ADHESIVES IN PHOTORESTORATION: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES

Rahimi Nejad

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Ashjda Yasaman

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Alvarzandi Ilia

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Jamal Hadur

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Haider Ziyad

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Shemshat Orazmyradova

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Mir Hossein

*Student,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Larisa Denisenko

*Scientific director
Associate professor,
Volgograd State University,
Russia, Volgograd*

Abstract. This article examines the application of self-etching adhesives in photopolymer restorations, discussing their benefits and drawbacks in dental practice. These adhesives streamline the bonding process and enhance procedural efficiency while reducing postoperative sensitivity. However, their lower adhesion to enamel and limited compatibility with certain composite materials present challenges. This study provides a comprehensive analysis of their clinical use and implications.

Keywords: self-etch adhesives, photopolymer restoration, enamel bonding, postoperative sensitivity, adhesive dentistry.

Relevance. The introduction of self-etching adhesives has marked a significant advancement in restorative dentistry. Their simplified application process and reduced risk of postoperative sensitivity have made them increasingly popular among dental practitioners. This article delves into the mechanisms, advantages, and limitations of these adhesives, providing insights for optimizing their clinical use.

Self-etch adhesives are designed to simultaneously etch, prime, and bond, offering a more straightforward process than traditional "etch-and-rinse" systems. This feature minimizes technique sensitivity and reduces errors during restoration procedures. Studies indicate that self-etch adhesives can decrease procedural time by up to 30% without compromising adhesive strength [1, p. 50].

One of the key benefits of self-etching systems is the reduction of postoperative sensitivity. By combining the etching and priming stages, these adhesives prevent over-etching and excessive dentin dehydration, leading to greater patient comfort [2, p. 75].

Advantages of self-etching adhesives in photopolymer restorations:

- Simplified application: integration of etching, priming, and bonding in one step.
- Reduction in sensitivity: prevention of over-etching and exposure of dentinal tubules.
- Improved efficiency: shortened procedure time, particularly beneficial in busy practices.
- Enhanced dentin compatibility: strong adhesion to dentin, especially in deeper cavities.

Despite these advantages, self-etching adhesives have notable limitations. Their bond strength to enamel is generally weaker than that of "etch-and-rinse" systems, due to insufficient enamel etching. This may result in marginal discoloration or premature restoration failure, particularly in high-stress areas [3, p. 102]. Furthermore, the universal compatibility of self-etching adhesives with different composite materials remains an issue, as some systems exhibit reduced effectiveness with specific composites [4, p. 88].

Disadvantages of self-etching adhesives:

- Weaker enamel bonding: limited etching effect on enamel.
- Restricted compatibility: performance varies with different composite materials.
- Higher cost: more expensive than traditional "etch-and-rinse" systems.

Future advancements in adhesive dentistry aim to address these challenges. Innovations, such as universal adhesives, seek to combine the strengths of self-etching and "etch-and-rinse" systems, providing greater versatility and improved clinical outcomes. Additionally, research in nanotechnology and bioactive materials opens possibilities for adhesives with superior mechanical properties and biocompatibility [5, p. 120]. The integration of self-etching adhesives with modern dental technologies is a promising area of development. For instance, laser etching combined with self-etch adhesives has shown potential in improving enamel bonding. This approach uses lasers to create micropores in enamel, enhancing the penetration of adhesives and increasing their retention strength [6, p. 142]. Additionally, digital workflows in dentistry, such as CAD/CAM systems, have expanded the applications of self-etching adhesives by ensuring precise preparation and bonding of indirect restorations. These technologies reduce human error and improve the longevity of restorations by optimizing adhesive performance. In conclusion, self-etching adhesives play a pivotal role in modern photopolymer restoration, offering significant benefits in terms of efficiency and patient comfort. Despite challenges with enamel bonding and material compatibility, ongoing advancements in adhesive technology continue to expand their clinical applications. Dentists should carefully assess individual cases to select the most appropriate adhesive system, ensuring effectiveness, durability, and patient satisfaction.

References:

1. Ivanov, A. "Advanced Diagnostic Tools in Dentistry." Moscow: Dental Press, 2020, 250 p.
2. Johnson, T. "Restorative Dentistry: A Microscopic Perspective." New York: DentalTech, 2018, 320 p.
3. Lee, K. "Endodontic Success with Microscope-Assisted Techniques." *Journal of Clinical Endodontics*, 2021, vol. 47, pp. 100–120.
4. Smith, R. "Innovations in Periodontal Surgery." *Dental Review*, 2019, vol. 35, pp. 10–20.
5. Thomson, P. "Challenges in Modern Dentistry." London: Pearson, 2022, 290 p.
6. Zhao, M. "Artificial Intelligence in Dental Practice." Beijing: FutureDent, 2023, 310 p.

RUBRIC

«PEDAGOGY»

DEVELOPMENTAL GAMES AS A MEANS OF ACTIVATING OF COGNITIVE INDEPENDENCE AND CREATIVE ACTIVITY IN ENGLISH LESSONS IN PRIMARY SCHOOL

Hadzhi-Mukan Saikenov

*Student,
Baitursynuly University,
Kazakhstan, Kostanay*

Dina Morozova

*Candidate of pedagogical sciences,
Baitursynuly University,
Kazakhstan, Kostanay*

In connection with the updated content of education in the Republic of Kazakhstan, one of the priority tasks in teaching is the development of critical thinking, communication and cooperation skills, as well as increasing the motivation of students. The learning process has maximum efficiency in case of genuine interest and motivation of students to master the learning material. For this purpose, it is necessary to address to the leading form of activity of primary schoolchildren – game.

The main purpose of teaching a foreign language is the practical mastering of the language system, its active application in authentic speech – respectively, the development of all types of speech activity: listening, speaking, reading and writing. And, as practice shows, game activity is one of the most effective teaching methods at English lessons in primary school.

The peculiarities of using developmental games in English lessons were considered in the works of D.B. Elkonin, M.F. Stronin and E.I. Passov. I. Passov. Also, a necessary condition for the effective application of this method is the study of psychological and pedagogical characteristics of primary schoolchildren (V.V. Davydov, L.S. Vygotsky), peculiarities of motivation of cognitive independence (J.O. Kamensky, P.I. Pidkasisty) and peculiarities of development of creative activity (O.M. Kazakevich, K.A. Zhirkova). However, despite the available theoretical and methodological basis, the research topic remains relevant and requires detailed study within the framework of modern requirements to education. Hence, **the research problem** – the resolution of the contradiction between the need to organise the use of developmental games as a means of activating of cognitive independence and creative activity in English lessons at primary school and the lack of development of this topic in the conditions of the updated content of education in the Republic of Kazakhstan. In connection with the chosen topic and the problem of the research **the aim of the research** is defined – to theoretically substantiate and practically prove the influence of developmental games on the process of activation of cognitive independence and creative activity at English language lessons in primary school.

A developmental game is a form of activity aimed at stimulating and supporting the mental, emotional and social development of an individual through active participation in the game process. [1]

From a psychological point of view, developmental game helps children develop cognitive skills such as attention, memory and thinking, as well as emotional skills including self-regulation and empathy. Through play, children learn to explore the world around them, make decisions, and interact with others. From a pedagogical point of view, developmental game serves as an effective learning tool by integrating knowledge and skills in the context of game activities. It fosters learning motivation, develops critical thinking and creativity, and helps to absorb information through active

participation. Thus, developmental game combines educational goals and personal development, creating conditions for the harmonious development of the child.

Let us consider the above-mentioned **functions of developmental games** with regard to their application in English lessons at primary school:

1. Motivation for learning. Games create a positive atmosphere and increase interest in learning the language, which contributes to greater involvement of students.

2. Development of cognitive skills. Game activities stimulate thinking, memory and attention, allowing students to learn new vocabulary and grammatical structures better.

3. Social interactions. Games encourage co-operation and teamwork, developing communication skills and the ability to interact with other participants.

4. Emotional development. Games help develop emotional intelligence by promoting self-regulation and empathy, which is especially important in a multilingual environment.

5. Practising language in context. Games provide opportunities to use English in real or simulated situations, which promotes natural acquisition.

The key factors of the study are cognitive independence and creative activity of students, their qualitative and quantitative changes in the conditions of application of developmental games in English lessons at primary school. Let us consider these terms in more detail.

Cognitive independence is the ability of students to independently organise and carry out the process of gaining knowledge, searching for information and solving learning problems. In English lessons at primary school, cognitive independence is manifested through children's active participation in the learning process. This may include searching for new words, composing sentences, performing tasks without constant help from the teacher. Students learn to set goals, plan their actions and evaluate the results. This approach develops critical thinking and confidence in their abilities.

Creative activity is the manifestation of students' initiative and imagination in the learning process, aimed at creating new ideas, solutions or products. In English lessons in primary school, creativity can be manifested in creating their own stories, role-plays, dialogues and other activities where children can express their thoughts and feelings in English. This promotes creativity, originality and confidence in using language in non-standard situations. [3]

The information obtained in the course of studying the literature on the topic and analysing the existing experience served as a theoretical basis for conducting the experimental part of the study.

The experimental part, as a constituent part of the study, was carried out during 2 months and included 4 stages: preparatory, research, training and control (see Table 1). The purpose of the experimental work was the active application of educational games in the learning process as a means of activating cognitive independence and creative activity of junior schoolchildren.

The pedagogical experiment was conducted on the basis of CSI "General Education School №23 named after M. Kozybaev of Education Department of Kostanay" of the Education Department of the Akimat of Kostanay region. 48 students of 1 "M" and 1 "A" grades participated in the experiment. The number of students in the experimental class (1 "M") was 23, and in the control class (1 "A") – 25 students.

Table 1.

Stages of the experiment

Stage	Title of the stage	Content of the stage	Period
1	Preparatory stage	Studying the experience of using developmental games in the learning process, scientific and educational literature on the stated topic, searching for developmental games for English lessons.	September-October 2024
2	Learning stage	Primary diagnostics of the formation of cognitive independence and creative activity level of younger students with the subsequent application of developmental games in English lessons in the 1 "M" grade.	October-November 2024

Stage	Title of the stage	Content of the stage	Period
3	Control stage	Diagnostics of the cognitive independence and creative activity level of students in 1 “M” and 1 “A” grades.	November 2024
4	Analysis of the results of the experiment, summarizing the results.		November 2024

To determine the initial level of formation of cognitive independence and creative activity in children of primary school age we identified criteria and defined indicators based on the analysis of relevant literature: V.V. Guzeev, Z. Ya. Gornostaeva, S.Y. Kurilova, V.M. Blagin, V.A. Odintsova, K.T. Omarova, N.V. Paskevich, I.P. Pidkassisty, G.I. Shukina (table 2).

Table 2.

Criteria and indicators

№	Criteria	Indicators
1	The motivational criterion	Awareness of the cognitive need; The students' attitude towards the subject and the process of the activity; The students' desire to participate in the activity at their own instigation.
2	The content-operational criterion	Willingness to share with others (classmates, teacher) new, up-to-date information from a variety of sources outside the classroom; The ability to search for information and to be creative with the use of learned operational tools.
3	The voluntative criterion	The motives that drive the children in their interactions with their classmates; The readiness and willingness to overcome challenges in their search for information.

In order to determine the most accurate data, diagnostics was carried out separately for each of the criteria of the formation of cognitive independence and creative activity level of younger students (table 3).

Table 3.

Organizing and carrying out diagnostics according to the criteria for cognitive independence and creativity of primary school students

Criteria	Diagnostic method	Purpose
The motivational criterion	Questionnaire method. “School motivation”, by N.G. Luskanova.	To identify levels of school motivation among primary school students and their attitude towards the learning.
The content-operational criterion	“The plot picture” technique designed for children of 1st and 2nd grades. R. R. Kalinina.	To identify the level of knowledge of humane qualities, moral norms and rules of successful interaction with people.
The voluntative criterion	Observation method. M. V. Gamezo, V.S. Gerassimova, L.M. Orlova.	To determine the extent to which there is a desire for creative tasks.

Table 4.

Overall diagnostic results of the learning stage

№	Criteria	Level	Experimental group		Control group	
1	The motivational criterion	High	7	30.43%	5	20%
		Middle	10	43.48%	12	48%
		Low	6	26.09%	8	32%
2	The content-operational criterion	High	6	26.09%	4	16%
		Middle	4	17.39%	7	16%
		Low	13	56.52%	14	56%
3	The voluntative criterion	High	4	17.39%	5	20%
		Middle	9	39.13%	6	24%
		Low	10	43.48%	14	56%

For the experiment we selected developmental games that promote cognitive independence and creative activity of younger students in English lessons, among which the following 5 games proved to be the most effective: “Children’s pictures”, “Draw and guess”, “Pantomime”, “Act as you say”, “Magic Box”.

Table 5.

Overall diagnostic results of the control stage

№	Criteria	Level	Experimental group		Control group	
1	The motivational criterion	High	9	39.13%	4	16%
		Middle	11	47.83%	12	48%
		Low	3	13.04%	9	36%
2	The content-operational criterion	High	6	26.09%	4	16%
		Middle	9	39.13%	8	32%
		Low	8	34.78%	13	52%
3	The voluntative criterion	High	5	21.74%	5	20%
		Middle	11	47.83%	7	28%
		Low	7	30.43%	13	52%

Analysis of the data obtained during the experiment showed the following data: the number of students in the experimental group with high level of motivational criterion increased by 8.87%, high level of voluntative criterion by 4.35%. Also, the number of students with low level of motivational criterion decreased by 13.06%, low level of content-operational criterion by 21.74%, low level of voluntative criterion by 13.05%. The results of the re-diagnostics of the control group showed the level of small deviations from the results of the primary diagnostics. There were no significant changes in 1 “A” grade. Consequently, the students of 1 “M” grade showed a higher level of cognitive independence and creative activity in English lessons.

The research highlights the significant advantages of using developmental games in English lessons for primary schoolchildren. These games serve as an effective tool to stimulate cognitive independence and foster creative activity, enhancing the overall learning experience. Key benefits identified in the study include:

1. Increased Motivation: Games create a positive, engaging environment that makes students more interested in learning, encouraging active participation and a greater willingness to learn the language.

2. Cognitive Skill Development: Through game activities, children improve essential cognitive skills such as attention, memory, and thinking, which are crucial for mastering a foreign language.

3. Enhanced Social Interaction: Games promote collaboration and teamwork, improving students' communication skills and their ability to work effectively with peers.

4. Emotional Development: Games help children develop emotional intelligence, self-regulation, and empathy, fostering positive emotional experiences in the learning process.

5. Language Practice in Context: Games provide opportunities for children to use English in real-world or simulated situations, making language acquisition more natural and practical.

The results of the study demonstrate that developmental games significantly boost students' cognitive independence and creative activity, leading to improved language learning outcomes. The experimental group showed measurable improvements, such as increased motivation and creative initiative, highlighting the effectiveness of games as a pedagogical method in primary school English lessons.

References:

1. Betteridge, D., & Buckby, M. (2004). *Games for Language Learning* (3rd ed.). Cambridge University Press.
2. Groos, K. (n.d.). *The Theory of Exercise (Self-Education)*.
3. Richards, J.C., & Nunan, D. (2008). *Motivating and Inspiring Students: Strategies to Awaken the Learner*. Cambridge University Press.
4. Sawyer, K. (2015). *The Creative Classroom: Teaching Skills for the 21st Century*. Sage Publications.
5. Zagvyazinsky, V.I. (2001). *Terminological Dictionary of the Modern Teacher. Theory of Learning: Modern Interpretations*. Moscow.

INFORMATION TECHNOLOGIES AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF INFORMATION COMPETENCE OF TEACHERS OF GENERAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Aruzhan Shaimerdenova

Student,

*Kostanay Regional University
named after Akhmet Baitursynov,
Kazakhstan, Kostanay*

Dina Morozova

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Kostanay Regional University
named after Akhmet Baitursynov,
Kazakhstan, Kostanay*

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПЕДАГОГОВ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

Шаймерденова Аружан Байбековна

студент,

*Костанайский региональный
университет имени Ахмета Байтурсынова,
Казахстан, г. Костанай*

Морозова Дина Акатовна

канд. пед. наук,

*Костанайский региональный
университет имени Ахмета Байтурсынова,
Казахстан, г. Костанай*

Abstract. The article examines the role of information technology in the development of information competence of teachers of general education institutions. The purpose of the work is to analyze the significance of ICT for pedagogical activity, the task is to identify methods for improving qualifications and solving problems of implementing technologies. The result of the study is the conclusion about the need for comprehensive support for teachers through training, motivation and improvement of infrastructure for the effective use of IT in the educational process.

Аннотация. Статья рассматривает роль информационных технологий в развитии информационной компетентности педагогов общеобразовательных учреждений. Целью работы является анализ значимости ИКТ для педагогической деятельности, задачи – выявить методы повышения квалификации и решения проблем внедрения технологий. Результатом исследования является вывод о необходимости комплексной поддержки педагогов через обучение, мотивацию и улучшение инфраструктуры для эффективного использования ИТ в образовательном процессе.

Keywords: information technology, information competence, teachers, general education institutions, distance learning, electronic resources, educational technologies.

Ключевые слова: информационные технологии, информационная компетентность, педагоги, общеобразовательные учреждения, дистанционное обучение, электронные ресурсы, образовательные технологии.

Introduction

Modern society is experiencing an era of rapid development of information technologies (IT), which have an impact on all spheres of life, including education. One of the most important tasks of the modern educational system is to train teachers who can effectively use these technologies to organize the educational process. In the context of the digital transformation of society and education, the information competence of teachers is becoming the most important component of their professional activities. Information competence covers a wide range of skills related to the use of information and communication technologies (ICT) to solve educational problems. This article examines the role of IT as a factor in the development of information competence of teachers in general educational institutions. Society is experiencing an era of digital technologies that have a profound impact on all spheres of life, including education. In the context of rapidly changing technologies and societal demands, one of the key factors for a successful educational process is the information competence of teachers. The ability to effectively use information and communication technologies (ICT) in their pedagogical activities is a prerequisite for the successful performance of a teacher's professional duties. This article examines the role of information technology as a factor in the development of information competence of teachers in general educational institutions. The concept of information competence of a teacher, 9(1), 12-20

Information competence of a teacher is defined as the ability to effectively use information technologies in their professional activities. This is not only technical skills in computer and software use, but also the ability to analyze and critically comprehend information, as well as apply it to solve pedagogical problems. An important aspect is the ability of a teacher to integrate ICT into the learning process, increasing its effectiveness, accessibility and interactivity. 2(4), 45-53.

Table 1.

The main components of the information competence of a teacher

Component	Description
Technical Competence	Ability to work with computers, software, digital platforms.
Methodological Competence	Application of IT in teaching activities, use of electronic educational resources, creation of educational materials.
Analytical competence	The ability to analyze and evaluate information, identify the needs for its use in the educational process.
Creative competence	Development of innovative educational solutions using IT.

The role of information technology in the educational process

With the development of IT in education, it becomes possible to improve and modernize approaches to learning. Information technology not only helps organize the educational process, but also provides access to a wide range of educational resources, promotes individualization of learning, and supports active participation of students in the process. (23(3), 32-39.)

The Impact of IT on the Educational Process

1. Distance Learning and Electronic Educational Resources With the development of Internet technologies, new forms of learning have become available, such as distance and blended learning. Electronic educational resources, including video lectures, tests, and online courses, allow teachers to expand educational materials and provide students with access to educational content regardless of their location.

2. Interactive Teaching Methods

The use of interactive technologies, such as electronic boards, educational games, and simulators, makes the learning process more engaging and effective. These methods encourage active student participation, which contributes to better learning and the development of critical thinking.

3. Adaptive and Personalized Educational Pathways Thanks to artificial intelligence and data analysis, educational platforms can offer individual learning paths that match the knowledge levels and needs of each student.

Development of Teachers' Information Competence through IT

In order for teachers to be able to effectively use IT in their work, it is necessary to develop their information competence. This process includes several important aspects. (4. P 35)

1. Training and professional development of teachers

One of the key factors in the development of information competence is continuous training and professional development of teachers. Courses, trainings, webinars and online platforms provide teachers with the opportunity to master new technologies and methods of their application. Training programs should include both theoretical and practical aspects so that teachers can apply the acquired knowledge in real practice.

Table 1.

Example of a teacher training program

Course Title	Description	Duration	Format
Introduction to Information Technology	Basics of working with computers, operating systems and office applications.	3 months	Full-time/online
Use of IT in teaching activities	Methodology for using electronic educational resources and platforms for creating educational materials.	6 months	Online
Distance learning and e-courses	Development and delivery of online courses, creation of virtual classrooms.	2 months	Webinar/online
Adaptive learning using IT	Using adaptive learning technologies to create personalized trajectories.	4 months	Full-time/online

2. Professional support and methodological assistance

Development of teachers' information competence is impossible without support from educational institutions and the state. An important step is the creation of platforms for the exchange of experience and methodological assistance. These resources may include forums, databases with methodological materials, as well as the opportunity for teachers to consult and interact with colleagues. (5. p20)

3. Motivating teachers to use IT

Motivating teachers to use IT plays an important role in the process of their professional development. It is important not only to provide teachers with tools and knowledge, but also to create a motivational environment where the use of information technology is perceived as an integral part of pedagogical activity. This may include both material and non-material incentives, for example, recognition of professional achievements through participation in competitions and grants. Problems and obstacles to the development of information competence Despite the obvious advantages of IT in the educational process, there are a number of problems that hinder their effective implementation. 1. Insufficient training of teachers Many teachers, especially older ones, do not have sufficient knowledge and skills to use modern technologies. This may be due to the lack of necessary education or insufficient qualifications in the field of ICT. (10, 58-65.)

2. Technical problems

A number of educational institutions do not have the necessary technical means for the full use of IT. Problems may relate to outdated equipment, low Internet speed, or a lack of interactive whiteboards. (6. P 78)

3. Resistance to change Some teachers may perceive IT as an additional burden and resist the transition to new teaching methods, especially if they are not confident in their abilities or are afraid of technical problems.

Prospects for the development of information competence of teachers

With the development of digital technologies and the integration of artificial intelligence into the educational process, new prospects are opening up for the formation and development of information competence of teachers. This includes the creation of personalized educational trajectories for each teacher, improving the infrastructure of educational institutions, and increasing the availability of educational courses for teachers. **Conclusion.** Information technology plays a key role in the formation of information competence of teachers in general education institutions. For successful integration of IT into the educational process, it is necessary to continue working on training teachers, improving infrastructure and creating favorable conditions for the introduction of new technologies. The development of information competence of teachers contributes not only to their professional growth, but also to improving the quality of the educational process, which is the key to successful future education in the era of digital technologies.

References:

1. Bogdanova, T.A. (2017). Development of teacher's information competence: trends and prospects. *Modern trends in pedagogy*, 9(1), 12-20.
2. Bepalko, V.P. (2004). *Theory and technologies of pedagogical design*. Moscow: Pedagogy.
3. Gerasimova, I.V. (2021). Interactive teaching methods in a digital educational environment. *Journal of digital education*, 2(4), 45-53.
4. Guzeev, V.V. (2019). Digital transformation of education: challenges and prospects. *Education and society*, 23(3), 32-39.
5. Dyachenko, A.S. (2019). Digitalization of education and development of teachers' information competence. *Issues of digital transformation*, 10, 58-65.
6. Kuznetsova, N.M. (2016). *Information technologies in education: principles and methods*. Moscow: Yurait.

THE USE OF AUDIO MATERIALS IN ADVANCED FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Bayan Aimukhanova

Student,

*Karaganda Research University named after E.A. Buketov,
Kazakhstan, Karaganda*

Zhanar Eskazinova

Scientific supervisor,

*Karaganda Research University named after E.A. Buketov,
Kazakhstan, Karaganda*

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АУДИОМАТЕРИАЛОВ В УГЛУБЛЕННОМ ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

Аймуханова Баян Бауыржановна

студент,

*Карагандинский исследовательский
университет им. Е.А. Букетова,
Казахстан, г. Караганда*

Есказинова Жанар Амантаевна

научный руководитель,

*Карагандинский исследовательский
университет им. Е.А. Букетова,
Казахстан, г. Караганда*

Abstract. This article focuses on the use of authentic audio materials in the process of foreign language teaching. The main programs for developing listening skills are considered: when introducing new material, as an element of dialogue speech, and as an independent type of exercise. The article provides the theoretical and methodological foundation for improving the listening comprehension process, offering modern approaches to using audio materials and ensuring the effectiveness of the learning process.

Keywords: use of audio materials, advanced study of foreign languages.

In the context of globalization, democratization, and informatization of society, knowledge of foreign languages has become a necessity for achieving professional and personal goals of a modern individual. This is why learning foreign languages is a requirement of the state and a necessity for many of us. Great attention is paid to the development of foreign language communication skills in accordance with the state educational standard for general (secondary) education (hereafter referred to as the Standard) [25]. Foreign language teachers lay the foundation and improve students' foreign language competence. By selecting modern methods, organizational forms, and teaching aids, they often focus on using audio materials in foreign language teaching. The updated content of education sets new requirements for the level of knowledge, skills, and competence formation at the advanced stages of learning [9, pp. 726-729; 13, p. 15; 38, p. 416]. Therefore, in order to increase students' motivation to learn a foreign language, expand their vocabulary on one hand, and enrich their knowledge about the country of the target language on the other, there is a need to apply new forms, methods, and tools in lessons. One such tool is audio material (either standalone or combined with video), as the advent of the internet and the open information space gives both teachers and students access to authentic materials that provide speech models, demonstrate verbal and non-verbal

communication of native speakers, and introduce the culture of the target language country. Audio is often considered traditional media, but in the modern world, it is an element of new media (computers, tablets, mobile phones, the internet).

The process of developing listening skills involves the following three programs:

1. **Listening when introducing new material**, when phonetic images of new language elements are formed most intensively. In this program, significant attention is given not only to understanding what is heard but also to the conscious perception of the phonetic-acoustic features of these language units.

2. **Listening as an element of dialogue speech**. This program is parallel to developing speaking skills and is practically conditioned by necessity: without listening, communication is not possible.

3. **Listening as a special type of exercise**, meaning as a specific program. This involves listening to the teacher or announcer's speech, which includes dialogues between different people or monological forms (stories, reading narratives) [5, p. 86].

In school teaching practice, listening is an integral component of learning speaking, reading, and writing, as well as a tool used in the oral presentation of speech material. The practical goal of teaching listening comprehension is to help students understand foreign speech offered at a standard pace by the teacher or in recordings.

There are all the prerequisites for improving the process of teaching listening: modern technology is developing rapidly, and teachers have more opportunities to use various types of teaching tools.

Methodological literature offers many classifications of listening: by the goal and nature of information perception [19, pp. 72-78]; by the meaning and form of semantic perception during communication [7, p. 335]; by the speed of processing the main information [3, pp. 162-173]; by the extent of understanding the material being heard [3, pp. 162-173]. The semantic processing of information during listening is aimed at achieving such results as identifying words and their meanings, establishing relationships between word combinations in a sentence, between individual sentences, and the previous part of the text.

The effectiveness of foreign language teaching largely depends on the proper selection of teaching materials. In methodological literature, the issue of selecting teaching materials is addressed in various ways, depending on the nature of the texts and the specific goals of working with them. Although the selection of teaching materials for foreign language instruction is the subject of research by many scholars, an analysis of methodological literature has shown that the problem of selecting texts, especially audio texts, for further use in teaching foreign languages to high school students remains unresolved.

In addition to the main requirements for all teaching texts (educational value, correspondence to students' age characteristics and their linguistic experience in both foreign and native languages, the presence of an issue that arouses students' interest), audio texts have several additional requirements [16, p. 189]. First of all, these are requirements for the composition of audio texts:

- the presence of an exposition;
- simplicity of narration and logical structure;
- a limited number of plot lines and characters;
- a clear formulation of the main idea at the beginning/end of the text or in the title [27, pp. 1056-1060].

The methodology for teaching listening should aim at helping students understand a foreign language after one or two hearings, with or without visual non-verbal support, and subsequently using the material in various forms of speech activity and speech situations.

By mastering listening techniques, students should learn to analyze communication situations (place, time, interlocutor, contact purpose), make decisions about their speech and non-verbal behavior in order to achieve the communicative goal, taking the communication situation into account.

The organization of teaching material, techniques, and methods for teaching listening, and the system of exercises should consider the personality of the student – their needs, motivations, abilities, activity, and intellect.

In conclusion, we emphasize that for foreign language teaching at advanced stages, it is advisable to select authentic, communicatively-oriented audio texts related to the studied topic, characterized by novelty and cognitive value.

References:

1. Государственный общеобязательный стандарт общего среднего образования. [Электронный ресурс] – URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031#z530>
2. Гуркина А.Л. Развитие иноязычной коммуникативной компетенции как основная цель обучения иностранному языку // Молодой ученый. – 2015. – №12. – С. 726-729.
3. Вишневский Е.И. Справочник учителя иностранного языка. – К.: Сов. школа, 1998. – 152 с.
4. Пушкина А.В. Обучение аудированию как базовый компонент в процессе подготовки будущих переводчиков / А.В. Пушкина, Л.В.60
5. Гальскова Н.Д., Гез Н.И. Теория обучения иностранным языкам: Лингводидактика и методика. – М.: Изд-во «Академия», 2006. – 335 с.
6. Багрова А.Я. Задачи и способы обучения аудированию на иностранном языке в средней школе // Вестник Московской международной академии. – 2016. – №1. – С. 162-173.
7. Методика обучения иностранным языкам (учебное пособие для студентов Института математики и механики им. Н.И. Лобачевского по направлению «педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)»). – Казань.: КФУ, 2016. – 189 с.
8. Кладова И.С. Технология полного усвоения программы на уроках английского языка. Методические рекомендации по формированию лексических и грамматических навыков: учебное пособие. – Березники, 2010. – 15 с.
9. Шеншина А.П. Современные требования к аудиовизуальной среде на уроке английского языка // Молодой ученый. – 2014. – №3. – С. 1056-1060.

OPPORTUNITIES FOR ENGLISH LANGUAGE TEACHERS IN THE 21ST CENTURY

Sabina Akhmetova

*Student,
Department of foreign languages,
Akhmet Baitursynuly Kostanay Regional University,
Kazakhstan, Kostanay*

Dina Morozova

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Akhmet Baitursynuly Kostanay Regional University,
Kazakhstan, Kostanay*

ВОЗМОЖНОСТИ УЧИТЕЛЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В 21 ВЕКЕ

Ахметова Сабина Талгатовна

*студент,
кафедра иностранных языков,
Костанайский Региональный
Университет им. Ахмет Байтурсынулы,
Казахстан, г. Костанай*

Морозова Дина Аскаатовна

*канд. пед. наук,
Костанайский Региональный
Университет им. Ахмет Байтурсынулы
Казахстан, г. Костанай*

Abstract. This paper explores the opportunities and difficulties faced by English language teachers in the modern era. A special focus is placed on how new technologies and innovative teaching methods influence the learning process and teachers' professional growth. The study is built on theoretical insights and data collected through a survey conducted among teachers in Kazakhstan and other CIS countries. Findings suggest that while the integration of technology significantly improves teaching quality, it is often hindered by issues such as technical problems and a lack of time to learn new tools. The article proposes practical steps to enhance teachers' ability to effectively use innovative methods and technologies.

Аннотация. В данной статье рассматриваются возможности и трудности, с которыми сталкиваются преподаватели английского языка в современную эпоху. Особое внимание уделяется тому, как новые технологии и инновационные методы обучения влияют на процесс обучения и профессиональный рост преподавателей. Исследование основано на теоретических выводах и данных, собранных в ходе опроса, проведенного среди преподавателей в Казахстане и других странах СНГ. Результаты показывают, что, хотя интеграция технологий значительно повышает качество преподавания, ей часто мешают такие проблемы, как технические проблемы и нехватка времени на изучение новых инструментов. В статье предлагаются практические шаги по повышению способности преподавателей эффективно использовать инновационные методы и технологии.

Keywords: English language teaching, 21st century, modern technologies, teaching methods, professional development of teachers.

Ключевые слова: Преподавание английского языка, 21 век, современные технологии, методы обучения, профессиональное развитие преподавателей.

Introduction

The 21st century has brought major transformations to education, significantly impacting teaching approaches at all levels, including foreign language education. English language teachers now navigate challenges like the adoption of digital tools, the rise of online education, and the need to adjust to changing teaching paradigms. This paper aims to examine the opportunities available to English teachers today, highlight the challenges they encounter, and explore ways to address these issues effectively.

Theoretical Background

Over the past few decades, technology has become a key part of teaching foreign languages. Modern tools – such as online platforms, mobile apps, and virtual classrooms – enable educators to improve learning outcomes and increase student engagement. These advancements help address globalization's demands, such as preparing students for international competitiveness and enhancing communication skills for the modern world.

One of the greatest benefits of technology in education is its ability to personalize learning. Tools like educational platforms and apps allow teachers to tailor lessons to the individual needs of their students, improving their language skills and fostering greater participation in the learning process.

However, despite these benefits, challenges remain. Teachers face technical issues, insufficient training, and difficulties adapting to new curricula and standards, all of which slow down the adoption of modern teaching techniques.

Empirical Research

To better understand these challenges, an online survey was conducted among English language teachers from Kazakhstan and neighboring CIS countries. The goal was to explore their experiences with technology in teaching, the obstacles they encounter, and the types of training they feel are necessary to fully adopt new methods.

Methodology: The survey included questions about preferences for technology use, its perceived effectiveness, and barriers to its implementation. Fifty educators from schools and universities participated in the survey.

Results: Most teachers reported using tools such as Google* Classroom, Moodle, Duolingo, and Quizlet in their teaching. Sixty-five percent of respondents noted that technology has a positive impact on the learning process. However, 45% mentioned barriers such as limited technical resources and a lack of time to familiarize themselves with new tools.

Discussion

The results of this study align with the idea that modern technology significantly enhances the quality of English language teaching. Yet, technical difficulties and insufficient training time prevent many educators from fully embracing these innovations. To address these issues, systematic support is needed from both educational institutions and government bodies.

Conclusion

Incorporating modern technologies and teaching methods into English language education is essential for improving the quality of education. Teachers must be equipped to use these tools effectively, but this requires overcoming challenges such as technical limitations and insufficient training opportunities. Comprehensive professional development programs can help educators feel more confident with technology, ultimately enriching the overall educational experience.

References:

1. Johnson, K. (2018). *Modern Approaches to Foreign Language Teaching: Theory and Practice*. Moscow: Nauka.

2. Smirnova, I. (2020). The Use of Digital Technologies in English Language Teaching. Almaty: KazGU.
3. Bagirov, R. (2019). Methods of Teaching Foreign Languages in the Context of Globalization. Tashkent: Eastern University.
4. Lee, H. (2021). "Mobile Technologies in English Language Teaching: Experiences from China and Kazakhstan." *International Journal of Educational Research*, 12(3), 45–58.

** At the request of Roskomnadzor, we inform you that a foreign person who owns Google information resources is a violator of the legislation of the Russian Federation – ed. note*

ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕ МАҚАЛАЛАР

БӨЛІМ

«ПЕДАГОГИКА»

БАСТАУЫШ СЫНЫП БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ РЕФЛЕКСИЯСЫН ДАМУДА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ

Володяқызы Айгерім

студенті,

Академик Е.А.Бөкетов атындағы

Қарағанды университеті,

Қазақстан, Қарағанды

Қоғамның өркендеп даму барысында болып жатқан өзгерістерге байланысты мемлекетіміздің білім беру стратегиясының мақсаты – жүйеленіп, дайын берген білімді, дағдыларды меңгеріп, қайталайтын емес, өзекті мәселені көре білетін, ой ұшқырлығы мен ізденімпаздық іс-әрекеті қалыптасқан, білімі мен біліктерін өмірдің өзгермелі жағдайына қарай оңтайлы пайдалана алатын, өзін өзі басқара алатын, танымдық дербестігі жоғары деңгейдегі тұлға тәрбиелеу болып айқындалған. Еліміздегі білім беру саласын дамытуға арналған мемлекеттік нормативтік- құқықтық құжаттар болып саналатын: Қазақстан Республикасында білімді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған Мемлекеттік бағдарламасында [1], Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы [2], Қазақстан Республикасы жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартында (жоғары кәсіби білім беру) [3], «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында [4] болашақ маманның бәсекеге қабілеттілігін және кәсіби даярлығын дамыту, білім мазмұнын жетілдіру мәселелері басты міндеттер қатарына қойылған. Бұл өз кезегінде инновациялық технологияларды саралап пайдалану негізінде болашақ бастауыш мектеп мұғалімдерін бүгінгі жаңартылған білім беру бағдарламалардың талаптарына сәйкес оқушылардың рефлексиясын дамытуға даярлау мәселесінің өзектілігін арттырады. Себебі бастауыш мектептегі сабақ барысында жүргізілетін рефлексиялық жұмыстар оқушының тақырыпты терең түсінуіне, мазмұн жайында нақты пікір айтуға, өз әрекетіне баға беруіне, одан қорытынды жасауға мүмкіндік береді. Демек болашақ бастауыш сынып мұғалімі мұндай күрделі мәселені шешуге мақсатты түрде даярлануы қажет. Бастауыш сынып білім алушыларының рефлексиясын дамытуда инновациялық технологияларды пайдалануда олардың жеке ерекшеліктерін ескеріп, өзін өзі ұйымдастыру, өзін өзі жүзеге асыру, өзін өзі бағалау сынды іс-әрекеттеріне қатыстыру, олармен нәтижелі қарым-қатынас орната алатын іскерлік қажет. Кәсіби білім алу барысында бастауыш сынып білім алушыларының рефлексиясын дамытуда инновациялық технологияларды пайдалану философиялық, психологиялық – категория болып табылатын «рефлексия» ұғымының мәнін түсініп, оқушылардың рефлексиясының мағынасы мен маңыздылығына, жеке тұлға ретінде дамуында алатын орнын бағамдай алуға жағдай жасалуы тиіс.

Адам санасының рефлексия феноменінсіз еш мәні болмайды. Себебі кез- келген күрделі жүйе дамиды, ерте ме, кеш пе рефлексия феномені туындайтындай жағдайға жетеді, яғни, адам өз әрекетін ойында қорытып, оның барысын бақылап, реттеп, нәтижесіне баға бере отырып, өткен тәжірибеден қорытынды шығарады, алдағы әрекетін жоспарлайды.

Философиялық сөздікте: рефлексия (лат. *reslexio* – кейінге оралу) – бейнелеуді, сондай-ақ таным актісін зерттеуді білдіретін термин. Ал одан шығатын «рефлексиялау» ұғымына сананы өз өзіне үңілдіруді, өз психикалық күйіне ой жүгіртушілікті сипаттайды, – деген анықтама берілген [6].

Педагогикалық сөздікте, «рефлексия – субъектінің ішкі психикалық актілерді және күйлерді өмірлік тәжірибе негізіндегі өзін өзі тану үдерісі» деп көрсетілген. Менің пайымдауымызша, тұлғаның мұндай сапасы білім беру саласындағы инновациялық үдерістердің әсерінен қалыптасатындығы белгілі.

Әлемдік өркениеттің алға дамуы білім беру саласының барлық деңгейіне әсер етіп, педагогикалық инноватиканы дүниеге әкелді. «Инновация» немесе білімдегі жаңашылдық – педагогикалық құбылысты үздіксіз жаңғыртуға жетелейтін үдеріс. Ол білімнің мазмұнын жасауда, әдістемеде, білім беру жүйесі сатыларында оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыруда, басқарушылық әрекеттерде жүзеге асады. «Инновациялық технология» ұғымы рефлексия идеяларына негізделген. Сондықтан біз зерттеп отырған бастауыш сынып білім алушыларының рефлексиясын дамытуда инновациялық технологияларды пайдалану тек жоғары педагогикалық оқу орындарында жаңашылдық технологияларды қолдану, студенттерді ең алдымен өз әрекеттеріне өзіндік баға беруге машықтандыру жағдайына қою арқылы нәтижелі болады. Тек өз ісіне басқаның көзімен қарап, дұрыс бағалай алатын, одан өзіндік қорытынды жасаудың маңызын түсінген студент қана болашақта осындай тұлға үшін аса қажетті сапаны оқушыларында дамытуды өз міндеті деп есептейтін болады деп санаймыз. Адамның өз ісіне баға беруі, өзіне есеп беру мәселесі ерте замандардан бері адамзат баласының алдында тұрған міндеттердің бастысы, тұлға қалыптастырудың негізгі шарттарының бірі болған және оған барлық тарихи кезеңдерде философтар, психологтар, педагогтар, сондай – ақ басқа да сала ғалымдары үлес қосқан. Зерттеу барысында рефлексияны ғылыми түрде зерттеу классикалық философия өкілдері И.Фихте, Ф.Шиллинг, И. Кант, Р. Декарт, Дж. Локк т.б. еңбектерінде танымның ерекше түрі, адамның өзінің ақыл – ой әрекетін сыртқы әлем сияқты тануы, өзін – өзі іздеуі, ойлау туралы ойлау, сананың жаңа (сараптамалық) жағдайы, білім туралы ойлау ретінде, ал ұлы ғұламаларымыз әл-Фараби, А.Яссауи, Ж.Баласағұн, Х.Дулати, М.Қашқари, А.Құнанбаев адамның өзін өзі тануы және нені білгісі келетінін ұғынуы, әрбір ісіне қорытынды жасап, өкінбей өмір сүру үшін жасайтын ой әрекеті тұрғысынан қарастырылғандығы анықталды. Рефлексия адам психикасының жетілу деңгейін көрсететін, оның әрекетінің құрылымының компоненті болғандықтан, бұл сапаны дамыту психология ғылымында Л.С.Выготский, С.Л.Рубинштейн, Б.Г.Ананьев, М.А.Холодная т.б. еңбектерінде тұлға теориясы, интеллект теориясы, сана мен өзіндік сананы қалыптастырумен байланыста зерделенеді.

Отандық психология саласының ғалымдары:

- Ж.Аймауытов, М.Мұқанов, Т.Тәжібаев, Ә.Алдамұратов, Қ.Жарықбаев т.б., тұлғаны дамыту, дәстүрлі мәдениет өкілдерінің когнитивтік эмпатиясы мен рефлексиясы мәселелері аясында;

- С.М.Джакупов, Ж.И.Намазбаева, Н.Қ.Тоқсанбаева және т.б. рефлексияны тұлғаның ішкі және сыртқы дамуын қамтамасыз ететін зияттылығының белгісі ретінде, оқыту үдерісінің психологиялық құрылымы, танымдық әрекет, қарым-қатынас психологиясы шеңберінде әр қырынан қарастырады. Бастауыш сынып білім алушыларының рефлексиясын дамытуда инновациялық технологияларды пайдалану мәселесі кәсіби даярлаудың құрамды бөлігі ретінде көптеген зерттеулерге негіз болды.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының білім берудің дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған Мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы (2014.12.08 берілген өзгерістер мен толықтырулармен).
2. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. 27.07.2007ж., №319- III ҚРЗ. Астана. Ақорда.

3. Жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 Қаулысымен бекітілген.
4. «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Президентінің 2016 жылғы 1 наурыздағы №205 Жарлығы
5. Қазақстан Республикасын әлеуметтік дамытудың 2030 жылға дейінгі жалпыұлттық тұжырымдамасы туралы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 31 желтоқсандағы № 1443 қаулысы.
6. Философиялық сөздік – /Редкол. Р.Н. Нұрғалиев, Ғ.Ғ. Ақмамбетов, Ж.М. Әбділдин ж.б. – Алматы: «Қазақ энциклопедиясы», 1996. – 525 бет.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ОРТА БІЛІМ БЕРУДЕГІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ САЛАУАТТЫЛЫҚ

Капарова Мадина Канатовна

магистрант,
Академик Е.А. Бөкетов атындағы
Қарағанды Университеті,
ҚР, Қарағанды

Садвакасова Нургуль Аманжоловна

педагогика ғылымдарының магистрі,
Академик Е.А. Бөкетов атындағы
Қарағанды Университеті,
ҚР, Қарағанды

Орта мектеп оқушыларының психологиялық саулығы білім беру үдерісінің маңызды аспектісі болып табылады, өйткені ол тұлғаның дамуына, оның қоғамға бейімделуіне, оқудағы жетістіктеріне және әлеуметтік интеграциясына тікелей әсер етеді. Білім беру жүйесі қарқынды өзгерістерге ұшыраған Қазақстан Республикасының жағдайында мектеп оқушыларының оқу жетістіктеріне ғана емес, сонымен бірге олардың психологиялық жағдайына да назар аударған жөн. Мақалада Қазақстанның орта мектептеріндегі оқушылардың психологиялық әл-ауқатының негізгі аспектілері, балалар мен жасөспірімдердің психоэмоционалды жағдайына әртүрлі факторлардың әсері, сондай-ақ осы жағдайды жақсартуға бағытталған тәсілдер мен шаралар қарастырылады.

Психологиялық салауаттылықты адам өз өміріне қанағаттануды сезінетін, өзіне, қоршаған ортаға және жалпы әлемге оң көзқараспен қарайтын үйлесімділік күйі ретінде анықтауға болады [1]. Орта мектеп оқушылары үшін бұл білім беру бағдарламаларын ойдағыдай меңгеріп қана қоймай, эмоционалды, әлеуметтік және психологиялық дамуды білдіреді.

Білім беру аясында оқушылардың психологиялық әл-ауқаты олардың мектеп өміріне бейімделуіне, оқу және әлеуметтік қиындықтармен күресуіне, сондай-ақ өзіне деген сенімділік, эмоционалдық тұрақтылық және әлеуметтік белсенділік сияқты тұлғалық қасиеттерді дамытуға әсер ететін маңызды аспект ретінде қарастырылады.

Қазақстандағы заманауи білім беру жүйесі білім беру бағдарламаларын дамытуға, оқушыларға қолайлы жағдай жасауға және олардың психоэмоционалды жағдайын қолдауға белсенді түрде бағдарлануда. Сонымен қатар, қазіргі қоғамның сын-қатерлері, мысалы, күйзеліс, оқу жетістіктеріне қойылатын жоғары талаптар, ата-аналар мен құрдастарының қысымы мектеп оқушыларының психологиялық жағдайына кері әсерін тигізуі мүмкін.

Әртүрлі зерттеулерге сүйенсек, Қазақстандағы мектеп оқушылары арасындағы күйзеліс деңгейі көбінесе жоғары, бұл олардың психологиялық жағдайына әсер етеді. Оқу жүктемесі, академиялық жетістіктерге қысым, әлеуметтік салыстыру және болашақтың белгісіздігі келесілеге әкеледі жасөспірімдер арасындағы мазасыздық, депрессия және басқа эмоционалдық бұзылулар. Осыған байланысты білім беру мекемелері мектеп оқушылары өмірінің тәрбиелік қана емес, психологиялық аспектілеріне де көңіл бөлуі керек [2].

Оқушылардың психологиялық әл-ауқатына көптеген факторлар әсер етеді, олардың ішінде сыртқы және ішкі аспектілерді бөліп көрсетуге болады.

Отбасы баланың психологиялық саулығын анықтайтын негізгі фактор болып табылады. Ата-аналардың эмоционалды қолдауы, олардың назары мен қамқорлығы баланың дамуына берік негіз қалайды. Керісінше, жанжалды жағдайлар, көңіл-күй мен қамқорлықтың болмауы мектеп оқушыларында күйзеліс пен эмоционалдық проблемаларды тудыруы мүмкін. Қазақстанда, басқа елдердегідей, отбасылар да бала тәрбиесінде маңызды рөл атқарады және оларды білім беру үдерісінде қолдау психологиялық салауаттылықтың негізгі аспектілерінің бірі болып табылады.

Екінші маңызды фактор – мектеп оқушыларының мұғалімдеріне және құрдастарына деген қарым-қатынасы. Оқу үдерісі өзара сыйластық пен сенім негізінде құрылуы керек, бұл жағымды тәрбиелік атмосфераны қалыптастыруға ықпал етеді. Сонымен қатар, мектеп ұжымындағы бейімделу проблемалары, қорқыту немесе мұғалімдермен қақтығыстар баланың психоэмоционалды жағдайына елеулі әсер етуі мүмкін. Мектептер қауіпсіз атмосфераны құра отырып, оқушыларға тек білім беруі ғана емес, сонымен қатар әлеуметтік-психологиялық қолдау көрсетуі маңызды.

Оқушының жеке басының ерекшеліктері де маңызды болып табылады. 11 мен 17 жас аралығындағы жасөспірімдер жеке басын және тәуелсіздігін қалыптастыру үдерісіне байланысты елеулі психологиялық өзгерістерді бастан кешіреді. Бұл кезеңде өз-өзіне деген сенімсіздік, өзін-өзі бағалаудағы қиындықтар туындауы мүмкін, бұл да стресстің себебі болуы мүмкін. Тәрбиешілер мен ата-аналардың қолдауы, сондай-ақ өзін-өзі реттеу дағдылары мен эмоционалды тұрақтылықты дамыту жасөспірімдердің психологиялық әл-ауқатын сақтау үдерісіндегі маңызды аспектілер болып табылады.

Соңғы жылдары Қазақстанда орта мектептердегі оқушылардың психологиялық жағдайын жақсарту үшін түрлі шаралар қабылдануда. Маңызды қадамдардың бірі – психологтарды мектептерге енгізу, олар балаларға эмоционалдық қиындықтарды жеңуге, жанжалдарды шешуге және оқу ортасына бейімделу жолдарын табуға көмектеседі.

Мектеп психологтары оқушылардың психологиялық әл-ауқатын қолдауда шешуші рөл атқарады. Олардың қызметі психологиялық проблемаларды анықтауға және түзетуге, эмоционалдық тұрақтылықты, стресске төзімділікті және табысты оқу мен әлеуметтік бейімделу үшін маңызды басқа да дағдыларды дамыту бойынша тренингтер өткізуге бағытталған. Психологтар сонымен қатар студенттер мен мұғалімдер арасындағы қақтығыстарды шешуге көмектеседі, ұжымда өзара түсіністікті дамыту үшін консультациялар мен тренингтер өткізеді [3].

Психологиялық салауаттылықты арттыру үшін Қазақстан мектептерінде күйзелістің алдын алуға, эмоционалдық сауаттылық деңгейін арттыруға және эмоцияларды басқару дағдыларын дамытуға бағытталған арнайы бағдарламалар әзірленуде. Осындай бағдарламалар аясында оқушылар мен мұғалімдерге арналған тренингтер, ата-аналарға олардың психоэмоционалды денсаулығын нығайтуға және отбасылық қарым-қатынасты жақсартуға бағытталған семинарлар өткізіледі.

Ерекше қажеттіліктері бар балаларды оқытуға жағдай жасауға бағытталған инклюзивті білім беру психологиялық тұрғыдан қауіпсіз және қолдау көрсететін ортаны қалыптастыруда да маңызды рөл атқарады. Мұндай балаларды жалпы білім беру үдерісіне қосу оқушылар мен тәрбиешілер арасында эмпатия мен түсінушілікті дамытуға, сыныптағы және мектеп ұжымындағы жалпы атмосфераны жақсартуға ықпал етеді.

Қорыта айтқанда, Қазақстандағы мектеп оқушыларының психологиялық саулығы олардың жалпы дамуының ажырамас бөлігі болып табылады. Отбасылық орта, мұғалімдермен және құрдастарымен қарым-қатынас, жасөспірімдердің тұлғалық ерекшеліктері сияқты әртүрлі факторлардың әсері оқушылардың психоэмоционалды жағдайын қалыптастырады. Қазақстандағы білім беру жүйесінің мектеп оқушыларының психологиялық денсаулығын қолдау шараларын, соның ішінде мектеп психологтарының жұмысын, стресстің алдын алу бағдарламаларын әзірлеуді және инклюзивті білім беруді дамытуды жалғастыруы маңызды. Бұл оқушылардың білім беру ортасында өздерін ыңғайлы, қауіпсіз және сенімді сезінуіне жағдай жасауға көмектеседі, ал бұл өз кезегінде олардың табысты оқуы мен әлеуметтенуіне ықпал етеді.

Қолданылған әдебиеттер:

1. Ушакова, И.М. Психологическое благополучие школьников: теоретические и практические аспекты. // Вопросы психологии. – 2019. – №3. – 44-55 б.
2. Абдуллаева, К.М. Психологическое здоровье подростков в условиях современной школы. // Научный журнал образования и психологии. – 2020. – №4. – 22-30 б.
3. Жанибекова, С.А. Роль школьного психолога в поддержке психоэмоционального состояния учащихся. // Журнал психологии образования. – 2021. – №5. – 12-20 б.

ДЛЯ ЗАМЕТОК

ДЛЯ ЗАМЕТОК

ДЛЯ ЗАМЕТОК

Электронный научный журнал

СТУДЕНЧЕСКИЙ ФОРУМ

№ 39 (306)
Декабрь 2024 г.

Часть 4

В авторской редакции

Свидетельство о регистрации СМИ: ЭЛ № ФС 77 – 66232 от 01.07.2016

Издательство «МЦНО»
123098, г. Москва, ул. Маршала Василевского, дом 5, корпус 1, к. 74

E-mail: studjournal@nauchforum.ru

16+

